

Quan Pablo Iglesias va pronunciar el nom de Mónica Oltra, el teatre Nuevo Apolo de Madrid va retronar. Ni els representants de la CUP, ni els independentistes gallecs, ni els membres del Sindicat Andalús de Treballadors... Només Ada Colau va ser capaç de generar tants decibels. Fou el 15 de novembre de l'any passat, el dia que Podem va celebrar l'exaltació del seu primer consell ciutadà estatal, amb Iglesias com a flamant secretari general. Efectivament, a l'acte van ser convidats diversos representants polítics i civils, però els aplaudiments a Oltra i Colau van destacar, i de quina manera. En saludar la líder de Compromís des de l'escenari, Iglesias va proclamar que la valenciana era "un referent de la lluita contra la corrupció".

Oltra ja havia trepitjat uns quants platós de televisió però, curiosament, amb Iglesias tan sols havia coincidit una vegada. En concret, poc després de les eleccions europees del 25 de maig del 2014, quan van compartir tertúlia a *La Sexta Noche*, l'espai que cada nit de dissabte lidera les audiències a l'Estat espanyol. Fins aleshores, l'únic contacte que havien mantingut era telefònic, i més aviat superficial: el març del 2014, quan Podem preparava les seues primàries, Iglesias va trucar-li per tal d'intercanviar opinions -n'hi ha que asseguren que va oferir-li fer el salt a la formació violeta- i per demanar-li de mantenir el contacte. Van connectar de seguida, però més enllà d'algun tuit privat esporàdic, poca cosa més. Bé, sí, un de públic: el que redactà ell en conèixer la seua suspensió temporal com a diputada, l'estiu passat: "Una vergüenza la suspensión de Mónica Oltra en las Cortes valencianas. Qué miedo tienen algunos a los que dicen la verdad y son valientes".

En realitat, la política valenciana que més relació ha tingut sempre amb Iglesias és Esther López Barceló, diputada d'Esquerra Unida (EUPV) per la circumscriptió d'Alacant durant la legislatura passada. Perquè quan ell va començar a assessorar IU, Oltra ja no hi era. Se n'havia escidit el 2007, i havia creat Iniciativa del Poble Va-

lencià, una de les tres formacions -amb el Bloc Nacionalista Valencià i Esquerra Ecològica- que integren la coalició Compromís. En canvi, Iglesias i López Barceló són amics de fa molt de temps. Ell aprecia el seu coratge, fins al punt que va atorgar-li el premi al millor discurs parlamentari femení, un dels que anualment concedia com a presentador del seu programa televisiu setmanal, *La Tuerka*.

"Em va semblar una persona molt amable i molt càlida. No sé què deu pensar ell, però jo em vaig trobar molt còmoda". Així va definir Mónica Oltra -en una entrevista publicada a EL TEMPS el 24 de juny del 2014- la seua primera conversa telefònica amb Iglesias. De llavors ençà, la calidesa no ha anat sinó en augment.

En efecte, vora un any després, el propassat dimarts 2 de juny, en plena negociació tripartida per a la conformació del pròxim govern de la Generalitat Valenciana, Iglesias i Oltra van quedar en secret a Madrid. Una trobada fugaç -menys d'una hora- en què van tenir temps de parlar de

Juego de tronos, la sèrie que tant li agrada a ell, però en què sobretot van estudiar la possibilitat d'unir esforços amb vista als comicis estatals de la tardor vinent. Els més de 450.000 vots obtinguts per Compromís a les eleccions valencianes d'una setmana abans -que s'han traduït en 19 diputats, el doble del que preveïen la majoria d'enquestes- han convençut el maridrieny que l'única manera d'arribar a La Moncloa és atraient suports d'aquest tipus. Si el pròxim president espanyol ha de reunir com a mínim 7 milions de papeletes, aquest mig milió de vots és un petit tresor. Un petit gran tresor.

Oltra n'està encantada. La possibilitat d'anar plegats, l'encisa. De fet, l'1 de juny, la vespra del seu dinar amb Iglesias, va arribar a la primera reunió amb els líders de les altres dues formacions progressistes de les Corts -el socialista Ximo Puig i Antonio Montiel, de Podem- amb una cantarella que encara cueja: "Compromís i Podem, que vam presentar-nos a les eleccions amb dos programes molt semblants,

L'EXEMPLE COLAU. Curiosament, Podem ha funcionat més bé allà on s'ha integrat en candidatures d'unitat popular, com és el cas de Barcelona en Comú, la plataforma liderada per Ada Colau, nova alcaldessa de la ciutat.

Espai de ruptura

Les Corts valencianes evidencien el canvi de cicle que travessa la política estatal. Populars i socialistes, que fins ara ocupaven 88 dels 99 escons, ara tan sols n'ocupen 54. Ciutadans en té 13, i els altres 32, els de Compromís i Podem, s'emmarquen en el que s'ha vingut a denominar "espai de ruptura", allà on se situen molts ciutadans joves i d'edat mitjana que no van votar la Constitució del 1978 i que consideren esgotada l'etapa política iniciada aleshores.

Al País Valencià, això inclou un component identitari gens negligible, igual com passa a les illes Balears amb el creixement Més, o a Navarra, amb la consolidació de Geroa Bai i Bildu. En tots els casos, forces amb les quals Podem està predisposada a arribar a acords de govern.

L'edat mitjana del votant popular o socialista és molt més elevada que no la de totes aquestes formacions, Podem inclosa. Dos fenòmens de tant d'èxit com els de Manuela Carmena a Madrid i Ada Colau a Barcelona, al capdavant de candidatures d'unitat popular, han demostrat que aquests moviments gaudeixen d'un especial predicament a les àrees urbanes més poblades, tot just allà on hi ha més escons a repartir. A les comunitats menys densament habitades, com ara les dues Castelles o Extremadura, la penetració del misatge és molt inferior, i la consecució de representació, més complexa.

Comptat i debatut, dins de la seua estratègia d'instal·lar-se a l'espai de ruptura i d'eixamplar-lo al màxim possible, Podem ha conclòs que ha d'anar de bracet de totes aquestes forces que s'han demostrat tan o més emergents que ella als seus respectius territoris. I si pot ser, absorbir-hi IU, sobretot ara que té al capdavant Alberto Garzón, encara més jove que Iglesias i completament desempallegat de les essències de la coalició. La notable pèrdua de representació als parlaments autonòmics –o la seua desaparició per primera vegada a la història, com ha succeït al País Valencià– ha obert un debat al si d'IU sobre la conveniència de trobar aixopluc a candidatures d'unitat popular estatal com

les que han reeixit a Madrid, Barcelona, Saragossa... O a Alacant, on el regidor Miguel Ángel Pavón ha liderat una llista d'aquest tipus que ha multiplicat per tres els representants d'EUPV. I és que el milió i escaig de vots que IU acostuma a fidelitzar a les eleccions estatals constitueix un altre objecte de desig evident. Un altre petit gran tresor.

L'erosió del sistema bipartidista és evident, però també ho és que Podem no ha estat capaç de trencar-lo per complet. Ni a Andalusia –als comicis del 22 de març– ni a cap de les 13 autonomies que van celebrar eleccions el 24 de maig, els de Pablo

L'EROSIÓ DEL BIPARTIDISME ÉS EVIDENT, PERÒ, AMB TOT, PODEM NO L'HA TRENCAT PER COMPLET

sumem 32 diputats", és a dir, nou més que els 23 del PSPV-PSOE, la tercera roda de l'hipotètic tricicle.

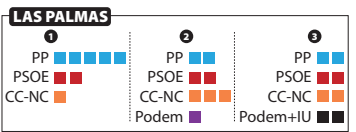
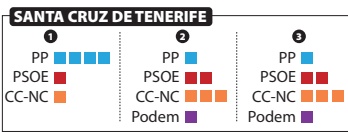
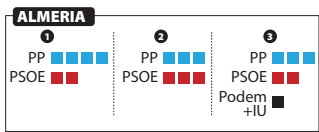
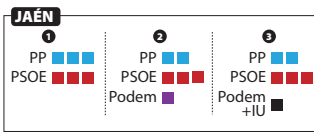
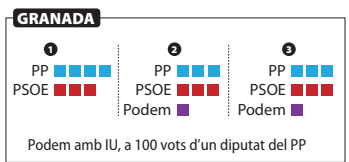
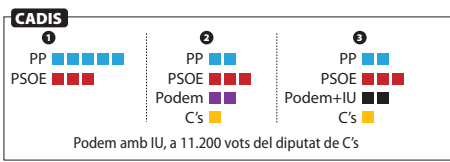
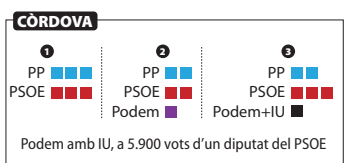
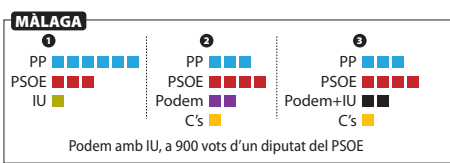
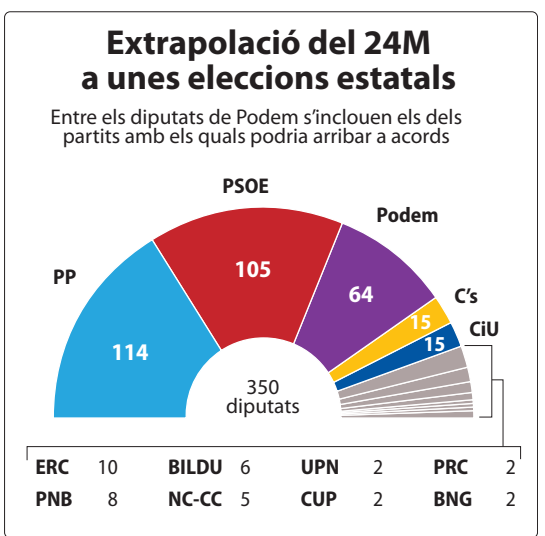
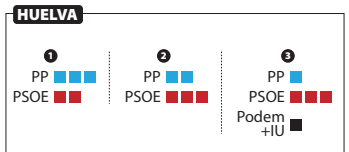
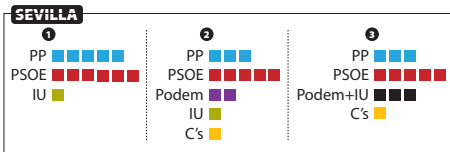
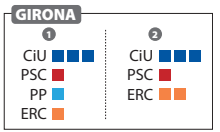
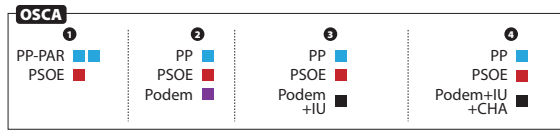
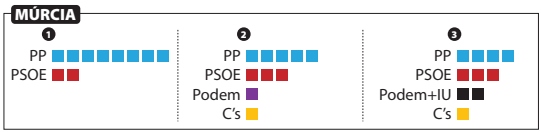
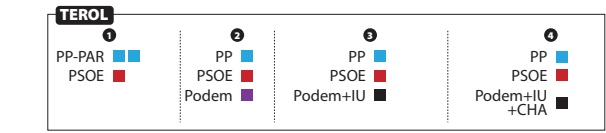
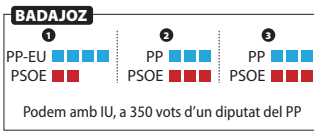
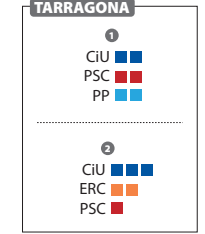
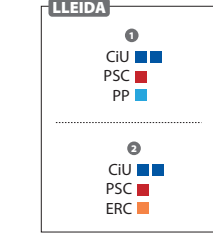
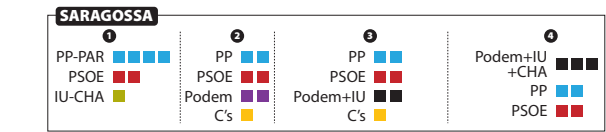
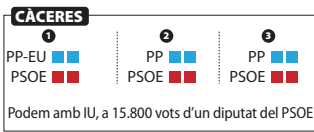
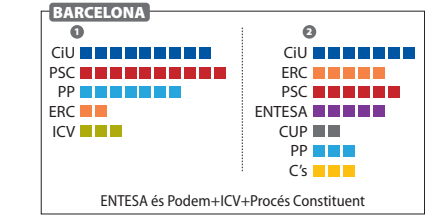
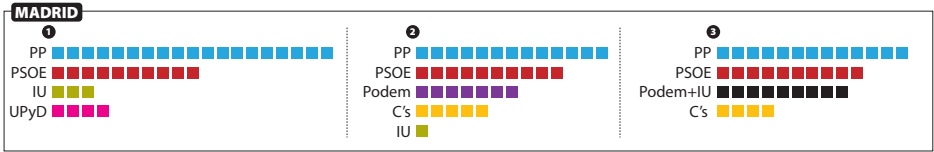
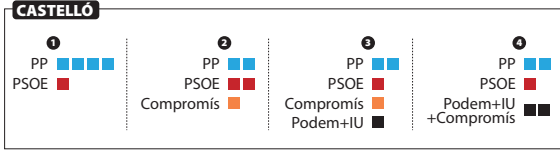
Per si no n'hi havia prou, Montiel també ha deixat clar que el seu partit només accedirà al Consell si és ella qui el presideix. Segons ha afirmat, Ximo Puig no representa un canvi com el que aspira a protagonitzar Podem, que en aquest cas, per tant, es limitarà a prestar el seu suport extern.

L'aliança entre Compromís i Podem ha enterbolit el possible pacte a tres bandes. Amb els números damunt la taula, Oltra ha vist clar que la unió d'ambdues formacions podria enviar a Madrid més diputats que no el PPCV o el PSPV-PSOE. Convertir-se en la primera llista del País Valencià, que aviat és dit, i aspirar a vés a saber què, en cas que Pablo Iglesias arribe al Govern. Un panorama idíl·lic que als socialistes, per contra, els sembla terrorífic. Tot just s'acaben de celebrar les eleccions valencianes, però la precampanya espanyola ja està en marxa, i es nota.

Iglesias no han aconseguit superar la tercera posició. A l'Aragó, on van quedar-se molt a prop de la segona, que són els socialistes, és l'únic lloc en què els *podemites* lluiten per liderar un executiu, però sense gaires expectatives. A Astúries, la setmana passada van passar a l'ofensiva i van plantejar a IU de desbancar el socialista Javier Fernández de la presidència de la comunitat, però el fet cert és que el PSOE disposa de 14 diputats, els mateixos que la suma de Podem (9) i IU (5), i Fernández, a més, ja els ha advertit que, si cal, buscarà el suport dels 3 diputats de Ciutadans.

Unitat popular

El veritable èxit de Podem, doncs, s'ha produït a l'àmbit municipal, allà on formava part de candidatures d'unitat popular. Unes llistes que tenien el suport evident de Podem, però en què primava la confluència civil i política. És el cas d'Ahora Madrid, Barcelona en Comú, Zaragoza en Común, la Marea Atlántica –

EFE

EFE

EFE

QUINA MARCA? Podem i Compromís ja comparteixen estratègia, i podrien ser la força més votada al País Valencià. A IU, Alberto Garzón i els valencians Ignacio Blanco i Esther López, aposten per la confluència, però sense la marca Podem, tal com demana Pablo Echenique, referent crític de la formació violeta.

→ a la Corunya- o Compostela Aberta, que en tots els casos n'ostenten l'alcaldia. A Barcelona, Podem ha anat de la mà d'ICV, Esquerra Unida i Alternativa i Procés Constituent, i a Galícia, d'A Nova, la formació de Xosé Manuel Beiras.

A més, les eleccions del 24 de maig indiquen que el desgast del PSOE s'hauria aturat. Els socialistes difícilment quedaran per sota dels 5,5 milions de votants als comicis estatals de la tardor. El somni d'Iglesias és superar-los amb claredat a les urnes i, posteriorment, rebre el seu suport per a la formació del nou Govern. Però l'aritmètica electoral és tossuda, i als comicis del 24M Podem ha quedat massa lluny del partit de Pedro Sánchez.

Una manera d'acostar-s'hi seria, precisament, fent pinya amb Compromís i Més, que el 24 de maig van excel·lir. En el cas de Compromís, per exemple, el vot dual funcionaria amb vista a les eleccions estatals, i una part important dels que li han donat suport ara es decantarien per Iglesias. Uns altres, en canvi, no s'imaginen votant una formació espanyola.

La política i la matemàtica no són matèries que lliguen bé, i tot sovint, dos més dos no sumen quatre. D'altra banda, la llei d'Hondt i la distribució dels escons obliga a obtenir un percentatge de paperetes bastant elevat, per tal d'aconseguir representació a la majoria de circumscripcions. En conseqüència, cal rendibilitzar-les totes i cadascuna, especialment a Andalusia, Catalunya, Madrid i el País Valencià, que escullen la majoria absoluta dels diputats. Arribar a acords amb IU, ICV i Compromís no sols resulta recomanable, sinó directament necessari.

La setmana passada, Pablo Echenique, líder de Podem a l'Aragó i principal referent crític de la formació, presentava el manifest *Abriendo Podemos*, en què exigia exactament això: una obertura que aplane la confluència amb unes altres forces a fi de construir un gran moviment de canvi. En principi, aquest gran moviment de canvi havia d'encarnar-lo Podem i havia de dur Iglesias a la presidència del Govern, però el pas dels mesos -i, sobretot,

LA VIA NAVARRESA I GALLEGA.

Els lideratges d'Uxue Barkos –virtual presidenta del Govern foral de Navarra– i Xosé Manuel Beiras –ara al capdavant d'A Nova– són actius que Iglesias tampoc no vol deixar perdre.

alguna crisi interna– han aturat el seu ascens imparable.

La manera de bastir aquest espai ampli és allò que ara com ara ocupa més els estratèges de Podem. Echenique aposta per deixar de banda la marca, però Iglesias no ho veu tan clar. De fet, opina que aquest és un dels grans actius del partit, ja que va associada a una idea regeneradora de la política. Al País Valencià, a Oltra li agra-

EN EL CAS DE MÉS, LA PREDISPOSICIÓ D'INICIATIVA CONTRASTA AMB ELS DUBTES DEL PSM

daria dir-li Compromís-Podem, i alguns, més poèticament, proposen batejar-la amb la fórmula Amb Compromís, Podem. En qualsevol cas, caldrà veure com reacciona la militància de la coalició davant el possible acord, perquè això igualiria encara més el pes del Bloc Nacionalista Valencià. L'“estricta obediència valenciana” de què es vanta quedaria qüestionada.

A les Illes, el debat tampoc no s'ha plantejat encara, però la predisposició d'Iniciativa és gran. En canvi, el PSM, la

força hegemònica al si de Més, no ho veu tan clar. Sobretot després del gran resultat obtingut a les eleccions del 24 de maig, són ben conscients que aquesta opció es posarà damunt la taula, però fins que no se'ls explicita de manera clara, no volen sentir-ne a parlar. Al capdavant, és una idea que els neguiteja.

A Galícia l'acord amb A Nova seria senzill. Beiras i Iglesias simpatitzen obertament, i seria la manera de captar el màxim de votants del BNG, una formació que ara com ara té dos diputats al Congrés i que ha aconseguit un resultat òptim a les recents eleccions municipals. A Navarra, on s'albira un Govern foral liderat per Uxue Barkos amb el suport de Geroa Bai, Bildu, Podem i IU, l'entesa seria més complicada. En qualsevol cas, caldria parlar-ne, perquè com al País Valencià, enviarien més escons al Congrés que cap altra força. De fet, deixarien els socialistes sense [vegeu gràfic de les pàgines 20-21]. I ja se sap: en la lluita aferrissada per liderar el centre-esquerra, cada escó guanyat en detriment del rival és or.

Echenique ja ha proposat obertament fer desaparèixer la marca. A les eleccions catalanes del 27 de setembre, Podem podria accedir a integrar-se en una plataforma conjunta que, prenent com a referent l'experiència de Barcelona, s'anomenaria Catalunya en Comú. ICV i Procés Constituent s'hi sumarien, i amb vista a la conseta estatal de dos mesos després, ja tin-

drien el rodatge fet. Els grans resultats de la CUP a les eleccions catalanes del 2012, a les municipals d'enguany, i previsiblement, a les del 27S, els converteixen en un aliat molt cobejat, però en aquest cas, l'aliança sí que sembla utòpica. El discurs obertament independentista és una barriera que, com en el cas de Bildu, Podem no vol superar. Sobretot ara que fa passes enrere en el seu discurs plurinacional: el dret a decidir, que en primera instància s'assumia com a plenament democràtic i circumscrit a Catalunya, ara s'entén com a més global, inserit en un procés constituent.

El nom és el gran problema, a hores d'ara. Igual com el líder estatal de la formació, Alberto Garzón, el candidat d'EUPV a les eleccions valencianes, Ignacio Blanco, i l'ex-diputada Esther López Barceló, han saludat la possibilitat d'anar plegats, però no com a coalició, i encara menys sota la marca Podem. S'estimen més integrar un projecte d'unitat popular que, ves per on, els podria fer retrobar-se amb Mónica Oltra, Joan Ribó, Mireia Mollà i companyia, amb els quals van compartir molts anys de militància.

Si es consumeixen les aliances multilaterals i Pablo Iglesias és capaç de derrotar dialècticament el virtual candidat socialista Pedro Sánchez, podria estar en condicions de presidir el pròxim Govern espanyol. Fet i fet, aquesta seria l'única manera d'aconseguir-ho. ●